

I. KARTA OPISU PRZEDMIOTU		
Kierunek	Mechanika i Budowa Maszyn	
Poziom kształcenia	I-go stopnia inżynierskie	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma prowadzenia studiów	Stacjonarne	
Przedmiot/kod	Metrologia i systemy pomiarowe/ MiSP-M	
Rok studiów	Drugi	
Semestr	Trzeci	
Liczba godzin	Wykład 30, laboratorium 30	
Liczba punktów ECTS	3 /2	
Prowadzący przedmiot	dr inż. Eugeniusz Krysiak mgr inż. Waldemar Niemczyk	
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji personalnych i społecznych	Podstawowa wiedza w zakresie metrologii, matematyki, fizyki i podstaw elektrotechniki. Umiejętność efektywnego samokształcenia w dziedzinie związanej z wybranym kierunkiem studiów.Ma świadomość konieczności poszerzania swoich kompetencji, gotowość do podjęcia współpracy w ramach zespołu	
Cel(cele) przedmiotu	Poznanie właściwości metrologicznych podstawowych anlogowych, elektrycznych i elektronicznych narzędzi pomiarowych, analiza błędów i zasad opracowywania i dokumentowania wyników pomiarów. Postrzeganie obiektu pomiarowego jako zjawiska fizycznego poddającego się identyfikacji. Obsługa aparatury pomiarowej w pomiarach wielkości elektrycznych i nieelektrycznych. Wykorzystanie programów komputerowych w procesie pomiarowym, prezentacji i interpretacji wyników pomiarów. Zapoznanie się z zasadami budowy i projektowania dedykowanych stanowisk pomiarowych	
II. EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Symbole efektów uczenia się	Potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku studiów
MiSP-M_W01	Posiada wiedzę w zakresie karty opisu przedmiotu (cele i efekty uczenia się) oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w odniesieniu do przedmiotu	M1A_K08

MiSP-M_W02	Ma wiedzę w zakresie metrologii i systemów pomiarowych obejmującą podstawy teorii pomiarów, metody i narzędzia pomiarowe do oceny dokładności wymiarów oraz metody szacowania błędów pomiaru.	M1A_W09
MiSP-M_W03	Ma wiedzę w zakresie zarządzania, zintegrowanym systemem zarządzania, jakością	M1A_W16
MiSP-M_W04	Ma szczegółową wiedzę z zakresu maszyn i urządzeń technologicznych obejmującą zakres kierunku mechanika i budowa maszyn.	M1A_W19
MiSP-M_U01	Potrafi posługiwać się aparaturą pomiarową, metrologią warsztatową i metodami szacowania błędów pomiaru Potrafi opracować pełen cykl procesu pomiarowego: przygotowanie, wykonanie i opracowanie wyników.	M1A_U12
MiSP-M_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.	M1A_K01

III. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Symbol	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów uczenia się przedmiotu
Wykład		
TK_01	Omówienie przedmiotu: zapoznanie studentów z kartą opisu przedmiotu, zapoznanie z efektami uczenia się przewidzianymi dla przedmiotu, zapoznanie z celami przedmiotu realizowanymi w trakcie zajęć. Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w odniesieniu do przedmiotu	MiSP-M_W01 MiSP-M_K01
TK_02	Przedmiot i zadania metrologii w systemach produkcyjnych, jej podział. Definicje pomiaru, pojęcia: obiektu fizycznego, wielkości mierzonej, skali pomiarowej, wyniku pomiaru, narzędzia, układu i systemu pomiarowego. Układ SI, Jednostki długości i kąta. Wzorce miar. Właściwości metrologiczne przyrządów. Klasyfikacja systemów pomiarowych analogowych i cyfrowych.. Przyrządy do pomiaru wielkości geometrycznych (pomiar długości, kątów, pomiar gwintów, pomiary elementów o złożonych kształtach). Racjonalny dobór przyrządu do zadania pomiarowego.	MiSP-M_W04 MiSP-M_K01
TK_03	Pomiary mikro i makrogeometrii powierzchni. Współrzędnościowe systemy pomiarowe - wiadomości podstawowe. Integracja maszyn współrzędnościowych w systemach zapewnienia jakości. Maszyny hybrydowe i centra pomiarowe stosowane w systemach wytwarzania. Systemy mobilne. Zastosowanie technik optycznych w systemach współrzędnościowych.	MiSP-M_W04 MiSP-M_K01
TK_04	Pojęcie błędu względnego i bezwzględnego. Błędy zdeterminowane i losowe. Błąd graniczny. Pojęcie niepewności standardowej i rozszerzonej, niepewność złożona. Wpływ otoczenia na błędy pomiarowe. Metody liczenia niepewności w pomiarach bezpośrednich i pośrednich. Elementy statystyki i rachunku prawdopodobieństwa w teorii niepewności	MiSP-M_W02 MiSP-M_K01
TK_05	Zasady techniki pomiaru. Przegląd zasad techniki mierzenia. Pisanie raportu. Przykład pełnego cyklu procesu	MiSP-M_W03 MiSP-M_K01

	pomiarowego: przygotowanie, wykonanie i opracowanie wyników.	
TK_06	Nadzorowanie wyposażenia pomiarowego. Wzorcowanie i nadzorowanie przyrządów pomiarowych.	MiSP-M_W03 MiSP-M_K01
Laboratorium		
TK_07	Pomiary wymiarów liniowych	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_08	Pomiary wymiarów kątowych i stożków	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_09	Pomiary odchyłki okrągłości	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_10	Pomiary wymiarów zewnętrznych i wewnętrznych	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_11	Pomiary struktury geometrycznej powierzchni za pomocą profilometrów.	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_12	Pomiary gwintów	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_13	Pomiary kół zębatach	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_14	Pomiary elementów krzywoliniowych	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_15	Pomiary elementu złożonego na mikroskopie warsztatowym i współrzędnościowej maszynie pomiarowej	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_16	Sprawdzanie narzędzi pomiarowych	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
TK_17	Statystyczna analiza wyników pomiarów	MiSP-M_U01 MiSP-M_U02 MiSP-M_K01
IV. LITERATURA PRZEDMIOTU		
Podstawowa	1.Cysewska-Sobusiak A, Podstawy Metrologii i inżynierii pomiarowej, Wyd. Politechniki Poznańskiej, 2010. 2.JakubiecW, Malinowski J: „Metrologia wielkości geometrycznych”. WNT Warszawa, 2004. 3.Parchański J.: Miernictwo elektryczne i elektroniczne, WSiP Warszawa Wyd. Politechniki Warszawskiej 1998. 4.Ratajczyk E: „Współrzędnościowa technika pomiarowa”. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej. Warszawa,2005 5.Rydzewski J, Pomiary oscyloskopowe, WNT, Warszawa, 2007.	

Uzupełniająca	1.Adamczak S: „Pomiary geometryczne powierzchni”. WNT, 2008.. 2.Tumański S, Technika pomiarowa, WNT 2007 3.Winiecki W, Organizacja komputerowych systemów pomiarowych, Ofic. Wyd. PW, Warszawa, 1997.

V. SPOSÓB OCENIANIA PRACY STUDENTA

Symbol efektu uczenia się dla przedmiotu	Symbol treści kształcenia realizowanych w trakcie zajęć	Forma realizacji treści kształcenia	Typ oceniania	Metody oceny
MiSP-M_W01	TK-01	Wykład	Podsumowująca	Zaliczenie ustne
MiSP-M_W02	TK_04	Wykład multimedialny z ukierunkowana dyskusją	Podsumowująca	Zaliczenie pisemne na ocenę
MiSP-M_W03	TK_05,TK_06	Wykład multimedialny z ukierunkowana dyskusją	Podsumowująca	Zaliczenie pisemne na ocenę
MiSP-M_W04	TK_02,TK_03	Wykład multimedialny z ukierunkowana dyskusją	Podsumowująca	Zaliczenie pisemne na ocenę
MiSP-M_U01	TK_07,TK_08 TK_09,TK_10 TK_11,TK_12 TK_13,TK_14 TK_15,TK_16 TK_17	Laboratorium	Podsumowująca	Zaliczenie laboratorium na ocenę
MiSP-M_K01	TK_02,TK_03 TK_04, TK_05 TK_06 TK_07,TK_08 TK_09,TK_10 TK_11,TK_12 TK_13,TK_14 TK_15,TK_16 TK_17	Wykład multimedialny z ukierunkowana dyskusją Laboratorium	Podsumowująca	Zaliczenie pisemne na ocenę. Zaliczenie laboratorium na ocenę

VI. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (w godzinach)

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności (godz. zajęć - 45 min.)
Godziny zajęć z nauczycielem	60godz.
1. Wykład	30godz.
2. Laboratorium	30godz.
Praca własna studenta	45godz.
1. Przygotowanie do zajęć	20godz.
2. Czytanie wskazanej literatury	10godz
3. Przygotowanie do zaliczenia	15godz
Praca własna studenta – suma godzin	45godz.
Łączny nakład pracy studenta	105godz.

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (ECTS)

Sumaryczna liczba punktów ECTS z przedmiotu	3ECTS
Nakład pracy studenta związany z zajęciami o charakterze praktycznym	2ECTS
Nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	2ECTS
Nakład pracy własnej studenta	1ECTS
VIII. KRYTERIA OCENY	
5	znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje
4,5	bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
4	dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
3,5	zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, ale ze znacznymi niedociągnięciami
3	zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, z licznymi błędami
2	niezadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje

Zatwierdzenie karty opisu przedmiotu:

Opracował: dr inż. Eugeniusz Krysiak

Sprawdził pod względem formalnym (koordynator przedmiotu):

Zatwierdził (Dyrektor Instytutu):